

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za pol leta . K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in upravn.
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon števil. 50.

Položaj v Prekmurju.

preganjanja. — Na smrt obsojeni župnik Klekl ušel.

Ljutomer, 12. junija. Mažari in mažaroni je vedno silovito preganjajo prekmurske Slovence. Oba dušna pastirja v Čerensovcih, Čačiča in Haukija so zaprli in ju hudo pretepali. Ker pa je ljudstvo bilo razdraženo, ker bi bilo ob Binkošti brez službe božje, so se z bali ljudske volje in so ju pripeljali nazaj v Čerensove. Duhovniki v Belatincih in Cankovi so ušli pred preganjanci čez mejo na štajersko. Bivši urednik »Novin«, vpokojeni župnik

Klekl je komaj ušel divjim mažaronom, ki so ga obsodili na smrt. Teden dni se je skrival pri svojih zvestih prijateljih. Okopaval je na njivah koruzo in krompir, da ga tako niso mogli zalotiti. Nazadnje se mu je vendar na zvičajni način posrečilo uteči preko Mure. Njegovo mater so strahovito pretepali. Istotako tudi njegova dva uslužbenca. A vendar ga nobeden ni hotel izdati. Župnika v Bogojini so zaprli. Poprej so ga še po divjaško pretepali.

Izdajalca — pregnanca.

Izdajalec, nadporočnik Tkalec, ki je protno najet od ogrskih grofov, je sedaj sam pregnanec. Ko ga grofje niso hoteli več podpirati z denarjem, je proglasil prekmursko republiko. Tkalec je bil vojaški, dr. Obal (tudi renegat) pa politični veljak prekmurske ljudske vlade. Ker sta sama bila prešibka, sta snubila

Nemško Avstrijo za pomoč. Ko sta jo imela obljubljeno, so pa pridrveli rdeči mažarski gardisti v Prekmurje in so jima odvzeli oblast. Sedaj so gospodarji Prekmurja Mažari, ki strahno preganjajo naše vrlo prekmursko prebivalstvo.

Ljudstvo pričakuje rešitve.

Ljudstvo že komaj čaka rešitve. Ko je izvedelo, da je mirovna konferenca prisodila Prekmurje skoro do Gotharda in do izliva

Lendave v Muro Jugoslaviji, so se od radosti jokali. Ljudstvo trpi strašne muke, a potrpeljivo čaka...

Slovenci v Špilju hočejo pod Jugoslavijo.

Špilje, 12. junija. Dne 10. junija so se pri slovenskem kmetu na Beliču zbrali zaupniki iz občin Špilje, Račane in Klanjec ter so sklenili protestirati, da se te po večini slovenske občine priklopijo Nemški Avstriji. Besedilo protesta se glasi: »Špilje, Račane in Klanjec so že od nekdaj slovenske občine. V Špilju je že 65, v Račah 70 in v Klanjcu 75 odstotkov slovenskega prebivalstva. Tudi gospodarsko smo mi navezani na Jugoslavijo in na slovenske sosedje. Skoro vsak posestnik ima vinograde ali druga posestva v Slov. goricah. Dru-

gi pa si hodijo kupovat živila, posebno živino, v mariborsko okolico. Naši kraji preko Lučan in do Ernovža gravitirajo proti jugu, t. j. v Maribor. Če ostanemo res pod Nemško Avstrijo, pomeni to za nas narodno in gospodarsko uničenje. Zatorej kličemo v zadnji uri: Slovenci in tudi velik del Nemcev naših treh občin prosimo in rotimo pariško konferenco, priklopite nas Jugoslaviji! — Na Beliču (Willitsch), dne 10. junija 1919. — Sledijo podpisi 16 zastopnikov omenjenih občin.

Revolucionarno gibanje v Italiji.

m Trst, 14. junija. Na podlagi vesti italijanskih listov, je revolucionarno gibanje v Italiji zelo razširjeno. V Neapolju in Campagni

je došlo do velikih izgrediv med vojniki in demonstranti ter je bilo več oseb ranjenih.

Kako so bile slov. šolske sestre iz Velikovca rešene smrti.

Velikovec, 13. junija. Cel mesec so bile šolske sestre iz St. Ruperta pri Velikovcu po zavzetju Velikovca po Nemcih internirane v St. Andražu v labodski dolini v samostanu lamkajšnjih sester. Dne 2. t. m. so prišle zopet v silno smrtno nevarnost. Takrat so namreč napadle ta samostan oborožene nemške

boljševiške tolpe. Preiskali so boljševiki vse prostore samostana s silnim krikom: »Wo sind die windischen Schwestern?« (Kje so slovenske sestre?) Kakor na čudovit način so bile sestre rešene. Sestre so se skrile v neki sobi in sobna vrata od znotraj zaklenile. Tako prvi trenutek druhal ni mogla v sobo

udreti. V tem trenutku skrajne nevarnosti se prikažejo nad mestom St. Andražem trije jugoslovanski letalci. Takoj so tolpe zapustile samostan in jele streljati na naše letalce. Nato je šentandražski župan, ki se je ropajočih tolpe zelo prestrašil, dal razglasiti, da se bližajo naše čete. Slednje sicer ni bilo res, ampak županova zvijača je imela popoln uspeh, boljševiki so jo hitro odkurili, naše sestre so bile rešene.

Zdaj se je naša deželna vlada odločno zavzela za popolno osvoboditev sester. Na binkoštni ponedeljek so prišli trije jugoslovanski častniki kot parlamentarji v St. Andraž in so odločno zahtevali, da se jim naše slovenske sestre takoj izroče in so zagrozili, da bodo v nasprotnem slučaju naše jugoslovanske čete prodirale v St. Andraž in še dalje proti severu. Nemci so se takoj udali in izročili sestre našim častnikom. Včeraj so tri sestre že dosepele sémkaj v St. Rupert od Slovencev z velikim zadoščenjem pozdravljane, ostalih šest sester pa je začasno odpotovalo v materno hišo v Mariboru.

Srčno hvalo izrekamo naši deželni vladi za rešitev naših sester. Usojamo si pa še dostaviti, da naj bi dala deželna vlada takoj po svojih organih ceniti velikansko škodo, katero imajo sestre vsled popolne oplenitve po nemških vojakih in boljševikih, in prav kmalu potrebno ukrene, da se jim opomore. 23 let so se šolske sestre v tukajšnji »Narodni šoli« neumorno trudile za rešitev slovenske dece na skrajni severni meji, zdaj so izgubile vse svoje imetje, in malo je manjkalo, da niso izgubile tudi svojega življenja. Prosimo tedaj tudi vse prijatelje slovenskega šolstva po naši mili Sloveniji, da naj šolskim sestram v njihovi veliki bedi z darovi prihitijo na pomoč.

Protestni shod proti italijanskemu imperializmu v Sarajevu.

m Sarajevu, 14. junija. V nedeljo dopoldne bo tu velika protestna skupščina proti italijanskemu imperializmu in nasilju. Shod sklicuje akcijski odbor za naš Jadran. Udeležile se ga bodo vse stranke, vsa kulturna in prosvetna društva, kakor tudi javne korporacije.

Urednik »Tempa« v Sarajevu.

m Sarajevo, 14. junija. Tukaj se muči urednik »Tempa«, da se informira o bosenskih razmerah. Posetil je poslanca Svrzo in

dr. Nježiča kakor tudi vse tukajšnja uredništva.

Stavka bančnih uradnikov v Sarajevu končana.

Im Sarajevo, 14. junija. Ravnateljstva tukajšnjih denarnih zavodov, razen Srbske centralne banke, so ugodila zahtevam, ki jih je stavilo društvo bančnih uradnikov. Vsled tega prično v bankah zopet z delom.

Odgovor na nemške protipredloge.

LDU Lyon, 13. junija. (Brezžično.) Kakor poroča »Temps«, je svet četvorice v petek jutraj vzel v pretres nazadnje dospela poročila, ki so jih doposlale komisije za sestavo odgovora na nemške protipredloge. Verjetno je, da se bo morala četvorica pečati še z nekaterimi podrobnostmi glede redakcije odgovora. V ostalem more odgovor veljati kot v celoti izdelan.

Ogrske meje.

LDU Lyon, 13. junija. (Brezžično.) Svet četvorice je sprejel predloge peterih ministrov za zunanje stvari glede določitve mej med Ogrsko in Čehoslovaško ter med Ogrsko in Rumunijo.

Za delavske pravice.

LDU Lyon, 14. junija. (Brezžično.) V mestu Atlantic City (New Jersey) je prišel zborovati kongres ameriške delovne zveze pod predsedstvom Samuela Compersa. Poročilo izvršilne komisije pravi med drugim: »Ameriški narod mora sprejeti in strogo držati pogodbo o zvezi narodov. Minila je doba, ko so se vojskovali narodi za razne sebične namene. Namesto nje je prišel čas preporoda, obnove in popravila. Vojna je obnovila v človeku pojem njegovih pravic. Delavci vsega sveta zahtevajo, da se priznajo in uveljavijo nove ideje glede razmerja med posamezniki in glede pravic, ki jih ima delavec, da soddloča, kadar gre za ureditev delavnih pogojev, ki so zanj življenskega pomena. Zato je treba izposlovati, da vsi delodajalci priznajo brez pridržka ta načela in se tudi ravna po njih.« — Nato se je prečitala spomenica, ki jo bodo poslali predsedniku Wilsonu potom kablja. Predsednik Compers je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo, da so se iz mirovnih pogajanj razvile konference mednarodnega značaja, ki so na vsem svetu znatno pospešile pravilno pojmovanje delavskega vprašanja.

Francozi za Rumune.

LDU Lyon, 13. junija. (Brezžično.) Iz Bukarešte se poroča: Dne 9. t. m. so priredili na tukajšnjem vseučilišču slovesen sprejem francoske vseučiliške misije. Na nagovore rumunskega naučnega ministra in raznih profesorjev vseučilišča je odgovoril načelnik francoske misije, rektor Lucien Poincaré, ki je poudarjal pripravljenost Francije, pomagati Rumuniji ne z besedami, ampak z dejanji, in povečeval krvno sorodstvo obeh latinskih narodov. Izrazil je svoje veselje, da najde med rumunskimi profesorji več svojih bivših kolegov iz Pariza. Slavil je spomin rumunskih junakov, ki so padli za skupno stvar. Te žrtve da stesnjujejo še bolj bratske vezi med obema narodoma. Izjavil je, da bo poslala Francija Rumuniji toliko profesorjev, kolikor

jih bo rabila, ter priporočal, naj rumunski dijaki v čim največjem številu prihajajo na Francosko, da spoznajo francoski narod in njegovo delavnost od blizu. V Franciji pa bodo spoznali tudi dušo latinske civilizacije, ki temelji na razumu in pravici, ne pa na sili.

Raznoterosti.

LDU Lyon, 14. junija. (Brezžično.) Iz Buckinghama poročajo: Angleška kraljica dvojica je v tukajšnji kraljevi palači sprejela misijo, ki jo je poslala v Evropo cesarica Etijopije.

LDU Lyon, 14. junija. (Brezžično.) Predsednik armenske delegacije, Borghos Nubar paša je v četrtak predstavil predsedniku francoske republike generala Antranika, ki slovi kot eden najzalužnejših mož za ovoboditev Armencev. Poincaré je sprejel oba armenska veljaka zel oprisrčno ter čestital generalu na slavi, katero si je pridobil kot zvest pristaš zavznikov v nešteti spopadih s Turki. General Antranik je skozi vso vojno poveljeval četam armenskih prostovoljcev, ter je tja do sklepa premirja v armenskem gorovju nešteto krat napadel Turke.

Iz pokrajine.

k Neva vseučiliška profesorja. Regent je imenoval na medicinski fakulteti v Zagrebu za javna redna profesorja, in sicer za interno medicino dr. Karla Radoničica, asistenta dunajske vseučiliške klinike, za kirurgijo pa dr. Julija Budisavljeviča, asistenta inomoške vseučiliške klinike.

k Društvo hrvatskih književnikov je na svojem občnem zboru sprejelo izjavo, v kateri protestira proti nameri in vsakršni omejitvi tiskovne svobode.

k Državna rudarska šola v Celju. 1. oktobra t. l. se bo otvoril v Celju I. letnik šole za vzgojo naraščaja rudarskih paznikov. Zglasilni termin poteče 15. avgusta t. l. Šola bo obsegala dva letnika ter bo za dijake ustanovljen internat. Sprejemni pogoji bodo razglašeni v Uradnem listu. Prospekte bo izdajalo ravnateljstvo meseca avgusta.

k Proti korupciji na železnicah. Hrvatski listi poročajo, da so v Zagrebu aretirali 3, v Dugem selu pa 17 železniških nastavljenčev zaradi raznih nekorrektnosti in jih izročili vojnemu sodišču v Zagrebu. Načelnik železniške postaje v Baku je odpuščen iz službe. Pričakujejo se nadaljne aretacije. Končno je zavel nov veter.

k Proti povišanju najemnine. Hrvatski ban je izdal naredbo, s katero se omejuje povišanje stanovanjske najemnine.

k Klub belgrajskih maturantov je poslal nastopni dopis: Klub belgrajskih maturantov, ki stoji pod pokroviteljstvom ministra dr. Korošca, si je stavil nalogo, da od 15. julija do 5. avgusta priredi velik izlet v Zagreb, Ljubljano, Sarajevo in Dubrovnik. Kakor vsi krogi, zlasti Nj. kralj. Visoč. prestolonaslednik Aleksander, nadalje ministrski in parlamentarni krogi, je tudi vsa javnost zavzeta s to, da se s tem izletom, ki ima namen, dvigniti šolsko vprašanje in spoznavanje naše mlade inteligence z novimi kraji, z brati Hrvati in Slovenci, — razvije velika manifestacija naše narodne solidarnosti, ki je nad vsemi strankami in strankarskimi boji in ki je potrebna, da usposobi za novo delo vse naše mlade ljudi, ki bodo danes ali jutri prevzeli vodstvo države. Širši javnosti je dana možnost, da pospeši ta idealni in času primerni korak cveta naše inteligence in mladine, tembolj, ker je

klub permanentna ustava, ki bo tudi pozneje delovala po istem načelu. Podpornik kluba postane vsak, ki plača 100 dinarjev, društveni dobrotnik postane oni, ki plača 500 dinarjev. Kdor plača 1000 dinarjev postane ustanovnik, a kdor plača več tisočev, postane glavni ustanovnik. Vsi bodo zato dobili prekrasne diplome, kot večni spomin naklonjenosti za mladi naraščaj. — Klubova pisarna, Beograd, Kralja Aleksandra ul. št. 32.

k O čekovnem prometu. Poleg blagajniških čekov imamo tudi imenske čeke. Na blagajniških čekih ni navedena oseba, ki naj prejme plačilo. Kdorkoli prinese v blagajno čekovnega urada pravilno izpolnjen blagajniški ček, prejme znesek, ki je naveden na tem čeku. Na imenskem čeku je pa tista oseba, ki naj prejme znesek, z imenom navedena. Kako se ravna z imenskimi čekom, je dandanes skoro že vsakemu znano. Imenski ček izpolnimo in ga pošljemo poštenu čekovnemu uradu v Ljubljani. Pri tem moramo paziti, da je naslov osebe, ki naj prejme znesek, jasno in natančno naveden. S tem je naša naloga opravljena. Vse drugo napravi ček. urad sam. Ako je dotičnik, ki naj prejme denar, tudi udeležen pri čekovnem prometu, pripiše čekovni urad ta znesek na kratko njegovemu računu. Če pa ni udeležen, mu pošlje čekovni urad denar po pošti. Na kak način mu pošlje denar, to zavisi od tega, kje stanuje tisti, ki naj prejme nakazani znesek. Če stanuje v Sloveniji, mu pošlje ček. urad denar po čekovni nakaznici. Ta nakaznica je poštne prosta in se dostavi ravno tako, kakor navadna nakaznica. Če pa stanuje izven Slovenije, mu pošlje čekovni urad denar po poštini nakaznici, z denarnim pismom ali pa tudi z brzajavno pošto nakaznico. Da vé čekovni urad, kako naj pošlje nakazani znesek, naj lastnik čekovnega računa napiše na ček opombo: »Za izdajo poštne nakaznice za A. B. v C.« ali »Za odpravo vrednostnega pisma za A. B. v C.« ali pa: »Za odpravo brzajavne poštne nakaznice za A. B. v C.«

k Izvoz. Glasom naredbe št. 3046 ministrstva za trgovino, je izvoz suhih sliv, pekmeza, starega krompirja in suhega sadja prost. Tozadevne kolekovane prošnje se naj vložijo na podružnico Centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani, ki bo izdajala za to blago potrebne izvoznice. Istotako naj se vse prošnje za prevoz raznega blaga v Čmurek, Radgono, Ljutomer ali tamošnje okolice, pošiljajo na podpisano podružnico. — Centralna uprava za trgovački promet s inozemstvom u Beogradu. Podružnica v Ljubljani.

Iz Ljubljane.

1 Poklonitev na dr. Krekovem grobu. Danes popoldne se izvrši na grobu dr. Kreka poklonitev temu velikemu prvoborniku za jugoslovanstvo idejo, za katero se je bil v najtežjih časih z vso doslednostjo in energijo do svoje smrti, ki nas je zadela ravno ob času, ko bi ga bili potrebovali najbolj. Ko Mojzes z gore je gledal v to obljubljeno deželo in nas zapustil. Ko nam hočejo danes tako nepošteno, in tako nič v smislu Krekovih idej okrniti našo domovino, je umestno tembolj, da pohitimo ob 6. uri popoldne na dr. Krekov grob.

1 Ruski gosti se pripeljejo v Ljubljano danes zvečer z vlakom, ki pride iz Zagreba. Opozarjamo občinstvo na to, da se udeležijo sprejema množično.

1 Minister Gostičar se pripelje danes popoldne v Ljubljano. Vdeležil se bo slavlja slovesne soc. delavstva.

1 Finančni minister v Ljubljani. Ljubljanski dopisni urad poroča 14. junija: Finančni minister dr. Momčilo Ninčič se pripelje v Ljub-

gano iz Zagreba danes popoldne z rednim osebnim vlakom 9 minut pred 15. uro.

1 Vpisovanje na učiteljske. Na državnem noškem in ženskem učiteljskem v Ljubljani bo vpisovanje v I. letnik v soboto dne 5. julija, in sicer za gojenke dopoldne od 9. do 11. ure, za gojenke pa popoldne od 2. do 4. ure. Pri- nesti je s seboj krstni oziroma rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Učenci, ki so dovr- šili z ugodnim uspehom 4. razred srednje šole (liceja), se sprejmejo brez izpita. Spre- jemni izpiti za ostale se prično: za gojenke v ponedeljek 7., za gojenke pa v sredo, 9. julija. Podrobnosti bodo svojačasno razvidne iz ob- vestila na deski v veži šolskega poslopja. — Ravnateljstvo.

1 Slovenski trgovci, industriji in obrtniki se opozarjajo na današnji oglas »Naznanilo Slovenske trgovske šole«. Vpisujte svoje otro- ke v slovenske šole! Naraščaj naj se otrese tujerodne vzgoje!

1 Šoferska šola se odpre 16. t. m. Tečaj traja 4-6 tednov in se vrši v avtokadru v Ljubljani, Kolodvorska ulica, predilnica. Šte- vilo obiskovalcev tečaja je omejeno. Pravočas- ne priglasitve do 16. t. m. sprejema poveljstvo avtokadra; ob priglasitvi se je izkazati z nra- vnostnim in zdravniškim spričevalom novejšega časa ter vojaško odpustnico. Vojaški obvezanci so torej od tečaja izključeni. Za hrano in stan- ovanje za dobo tečaja skrbijo obiskovalci sami. Vsa nadaljna pojasnila daje poveljstvo avtoka- dra.

1 Javno cepljenje proti osepnicam. Mestni fizikat opozarja občinstvo, da se vrši do kon- ca meseca junija vsaki torek in petek ob pol 4. uri popoldne v veliki dvorani Mestnega do- ma brezplačno cepjenje proti osepnicam (ko- zam). Za Vodmat v sredo, 18. t. m. ob pol 4. uri pop. v mestni ubožnici v Japljevi ulici.

1 Strojepiska, večja slovenske in nemške korespondence, in knjigovodstva, absolventi- nja trgovskega tečaja z enoletno prakso, išče primerne službe. Podrobnosti se poizvedo pri posredovalnem uradu za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

1 4odstotno državno posojilo. Pri Kranj- ski deželni banki v Ljubljani je bilo podpisa- nih 4.867.000 K 4odstotnega državnega poso- jila. Med temi so podpisali: Mestna hranilnica v Radovljici 300.000 K, Komisija za začasno vdstvo in likvidacijo dež. uprave 100.000 K, Ivan Röger za »Prvo občno zavarovalno druž- bo zoper neizgode in škode, glavni zastop za Slovenijo« v Ljubljani 30.000 K, Hranilnica v Kočevju 50.000 K, Jakob Herg, Vinski vrh, 30.000 K, Gozdarski urad Snežnik 10.000 K.

Repertoire narodnega gledališča.

Drama.

14. junija, sobota: Pelikan. — Abon. C 2/63.

15. junija, nedelja: Pelikan. — Abon. A 2/63.

16. junija, ponedeljek zaprto.

17. junija, torek: Listnica Bouboroutlie. C 65.

Opera.

14. junija, sobota: Madame Butterfly. — Abon. A 64.

13. junija, nedelja: Madame Favart. — (Obhajanje 100 letnice Offenbacha.) Izven abonma.

16. junija, ponedeljek: Madame Butterfly. — Abon. B 64.

17. junija, torek zaprto.

Po svetu.

s Zavarovanje proti dežju. V Londonu se je nedavno ustanovila zavarovalna družba, ki zavaruje obiskovalce letovišč proti dežju. Če gre na teden več kot dvakrat dež, plača druž- ba zavarovancu 20 do 40 odstotkov dnevnih stroškov. To zavarovanje se je razširilo hitro tudi drugje. Tako so se takoj pustile zavaro- vati proti dežju gledališke družbe v Ameri- ki, ki igrajo na prostem.

s Pastor Straton o modi. Amerikanski protestantski pastor dr. John Straton je tako- le označil sodanjo žensko modo: Klobuki: predstavljajo nesrečno mešanico svetilnjaka in perotinske razstave. Oblike: Na prsih so izrezane v podobi črke »C« na hrbtu pa v po- dobi črke »V«. Ozko krilo: To krilo je tako kot da bi bilo vzeto iz sanj. Prosojno krilo je ena najboljših vad za uničenju skromnosti ameriškega ženstva.

s Lakota v naravi. Neka riba ki živi v morju ter potuje nato v času drsenja po slad- kih vodah navzgor, ne zavije tekom tritret leta nobene hrane ter izgubi tekom tega časa polovico svoje prvotne teže. — Pri takozvani nosati žabi, ki živi v Chile v Južni Ameriki, so opazili, da požre žabji oče oplojena jajca, ki zaidejo nato v mehurčka, katera rabi žaba za proizvajanje in ojačanje glasu. V teh me- hurčkih se skoti do petnajst mladičev, ki za- puste telo očeta šele kot dovršene žabe. Ko zrastejo, stisnejo požiralnik in želodec očeta tako, da ne more slednji zavžiti nobene hra- ne. — A tudi brez ozira na posel proizvaja- nja potomstva je stradanje zelo razširjeno v prosti naravi. Riba se nahajajo tekom zime v veliko slabšem prehranjevalnem stanju kot pa poleti, kajti vegetacije je manj in s tem tudi manj živeža. Lečinka jegulje ne zavžije v letu svoje pretvoritve nikake hrane. — Tekom stradanja je zapaziti na organizmu zmanjšanje teže. Nekatere živali izgube tekom stradanja polovico njih prvotne teže. Pri tem pa se tudi izpremeni kemični sestav telesa. Živčni sistem in tudi mogoče srce trpita vsled stradanja iz- vanredno malo. Pri poskusih z živalmi so opa- zili, kako so bile pri stradanju najprvo po- rabljene vse rezerve v telesu.

s Velika kinematografska nesreča. V Va- lence sur Phrone se je zažgala operaterjeva kabina ob priliki neke kinematografske pred- stave. Med občinstvom je zavladala panika in na vratih je postala taka stiska, da je pla- čalo s življenjem 21 žensk, 79 otrok in 1 mož. Požar ni naredil nobene škode in je bil brez vsake važnosti in nevarnosti za življenje sam na sebi, tako da bi ne bilo nobene žrtve, če ne bi bila nastala tako grozovita panika.

s Zgodovina zemelj. Malokomu je znano, da je bilo prišlo v sedemnajstem veku do hudih preprirov in debat o zemljah ter obče o kruhu, ki so ga delali s pivskim kvasom. Neki florentinski fiziki so se koncem šestnaj- stega stoletja spomnili na to, da kontrolirajo nek Plinijev izrek, da se s pivskim kvasom testo dvigne ter da so Grki delali kruh na ta način. Poizkus je uspel sijajno in na dvoru rodbine Medici so pekli samo tak kruh. Ma- rija Medici je, ko je prišla na Francosko ko kraljica, zanesla to novotarijo tudi tja, ki so se jo pa Francozi kaj naglo priučili. 60 let po tem je prišlo do živahnega prepira o nači- nu pečenja kruha. Za razsodnika je bila po- klicana zdravniška stolica, ki je prepovedala tak kruh. Stvar je šla še dalje. Stranka kvasa, kateri je pripadal tudi predsednik parlamen- ta Lemoignon, je podala svojo pritožbo celo pred parlament, ki je s svojim posebnim od- lokom zopet dovolil uporabo kvasa.

s Orijentalška modrost. Nemška patrolja se je ustavila na svojem obhodu v neki ta-

mošnji arabski vasi severno od Damaska Častnik, ki je poveljeval patrolji, se je spu- stil v pogovor z županom, belolasim Arabcem, sedečim pred svojo hišo ter ga je med dru- gim tudi vprašal, koliko ljudi živi v občini. Starec si je pogladil svojo dolgo belo brado in po kratkem pomisleku povzel: »Ah, prija- telj moj zlati, ti veselje vseh živih! Staviš mi nekoristno in nepotrebno vprašanje. Kljub to- mu, da sem vse svoje žive dni preživel v tej oazi, vendar nisem nikdar štel hiš in nikdar nisem poizvedoval, koliko družine je v tej ali oni koči. Če kdo izmed njih kupčuje, sedeč na hrbtu kameli ali oslu, ali če kdo neguje datle, je to njegova skrb in meni prav nič mar. Oh, prijatelj ti zlati, ne izkušaj zvedeti reči, ki se te ne tičejo. Samo eno je, ki je do- bro da poznamo, namreč vera v Boga. On je ustvaril svet in mi ga moramo posnemati v tajnostih njegovega dela. Hvala Bogu, da mi ni treba poizvedovati po tem, do česar mi prav nič ni. Učil si se reči, katerih meni ni treba, a to, kar si videl ti, s tem preziram. . . Oj, prijatelj moj dragi, če hočeš biti srečen, pomni: »Alah je Alah! Delaj dobro, pa se ne boš nikoli bal ne živih, ne mrtvih — zakaž nekoč se tudi tvoja ura izteče!« Po tem stvar- nem odgovoru na častnikovo vprašanje si je modri starec zopet pogladil svojo dolgo, belo brado in je izginil v senci svoje hiše.

s Časnik, ki ni bil še nikdar zaplenjen, so pekingske »Novice«. Izhajajo že 1024 let, to- rej so vsekakor najstarejši list na svetu, a niso bile kljub svoji starosti baje še nikdar zapl- njene. Sedaj baje izhajajo po trikrat na dan, in sicer ob vsakem dnevnem času na papirju drugačne barve.

s Bankovci za Rumunijo. Iz Francoske so odpisali v Bukarešt 18 zabojev s tiskanimi bankovci od 20 in 1000 levov. Zdaj so še v tisku bankovci po 100 levov.

s Hetman Skoropodski. Znani ukrajiški hetman Skoropodski je dospel v Stockholm, od tu pa misli potovati preko Nemčije v Švi- co. Izjavljajo, da bo njegova pot popolnoma privatnega značaja.

r Žalosten konec milijonarjev. Celov- ški listi so nedavno tega prinesli novico, da je umrl v Gospe Sveti v siromašnih odnošajih neki Maurer, bivši milijonar, lastnik kavnih in sladkor. plantaz v Afri- ki. Poročilo o njegovem ženitovanjskem popotovanju, ki ga je priredil svoje dni iz Gospe Sveti v Pariz v kočiji, v kateri so bili vpreženi štirje belci, je šlo po vseh časnikih sveta. Usoda se včasih čudno igra z človekom.

s Šale. »Vi, ki ste oženjeni, bi mi lahko svetovali.« »Kaj bi radi?« »Nameravam se oženiti, toda ne vem, če bom mogel izhajati. Zaslužim . . .« »Zaslužite, kolikor hočete, pre- malo bo vedno.« — »Poglej to sliko. Kako je nežna. Mlada deklica, ki pošilja za odhajajo- čim moškim pozdrav. Res krasna je . . .« »Pa nič prida; glej spodaj je zapisano: na pro- daj.« — »Ali ste že slišali? Vsa pisma, ki pri- dejo iz Rima, odprejo.« »Ni mogoče! Kako pa to?« »Ker bi jih ljudje drugače ne mogli čti- tati.« — Jetniški zdravnik: »Ali niste vi bili že enkrat pri nas zaprti? Meni se zdi, da sem vas takrat zdravil, bili ste bolni na ledicah.« Jetnik: »Da, gospod doktor, me prav veseli, da se me še spominjate. Saj sem se zdaj dal tudi samo zato zapreti, ker imam neomejeno zaupanje do vas.« — Rablju se je primerila nesreča. Ko je obojenca spravljaj na vešaji,

se je pretrgala vrv in obsojenec je padel na lla. »To se mi še, ni zgodilo!« je v svoji jezi zavpil rabelj. »Meni tudi še ne,« se je odzval obsojenec. — Mati: »Pepček, ali slišiš! Kaj pa stojiš tam ob vodi in zijaš vanjo?« — Pepček: »Gregorčev Tonček je v vodo padel in zdaj čakam, da bo ven prišel.« Mati: »Jezus! Kdaj pa je notri padel?« Pepček: »Je že več kot eno uro.« — »Po mojih mislih mora biti grozno, če operna pevka zapazi, da je izgubila glas.« »Še groznejše pa je, če tega ne zapazi.«

Aprovizacija.

a Prodaja soli. Na vsak odrezek štev. 1 sladkorne karte se dobi pol kilograma soli. Kilogram soli stane 2 kroni. Prodajalci smejo pdvzeti strankam pri oddaji soli le odrezek št. 1 sladkorne karte.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg štev. 2.

Naznanilo.

Vpisovanje za šolsko leto 1919./20. se prii 5. 6. in 7. julija od 10. do 12. ure dop. Na deški trgovski šoli se sprejemajo: v pripravljalni razred učenci, ki so dopolnili 13. leto ali ga bodo še dopolnili tekom solarnega leta sprejema;

v I. letnik učenci, ki so: a) dopolnili 14. leto ali ga bodo še dopolnili tekom solarnega leta sprejema in so b) z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kakšne srednje šole ali pa popolno meščansko šolo ali c) uspešno prestali posebno sprejemno izkušnjo;

v II. letnik učenci, ki so dovršili z vsaj zadostnim uspehom I. letnik Slovenske trgovske šole v Ljubljani ali kakšnega drugega javnega tuzemskega zavoda, zasnovanega na enakih podlagi.

Na dekliški trgovski šoli se sprejemajo: v I. letnik učenke, ki so: a) dopolnile 14. leto ali ga bodo še dopolnili tekom solarnega leta sprejema in so b) dovršile meščansko šolo ali pa 8. razred ljudske šole;

v II. letnik učenke pod letimi pogoji, ki veljajo za deški oddelek.

Vstopnina je 5 K, prispevek k učilom 10 K.

K vpisovanju je prinesiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Vpisuje se lahko tudi plamenim potom.

Vsa nadaljna pojasnila daje ravnateljstvo zavoda.

V Ljubljani, 12. junija 1919.

Ravnateljstvo.

Migrena ali glavobol se lahko odpravi z vpo-
jabo Fellerjevega blagodišečega „Elsa-fluida“. Kdor iz izkušnje ve, da mu pri glavobolu to-
plota boljše done, naj ovije z „Elsa-fluidom“
vdrgnjeni senci s sublim suknom. 6 dvojnatih
ali 2 specialni steklenici pristnega bolečine
bladečega „Elsa-fluida“ pošlje za 24 K lekarnar
E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 245 (Hrvatsko).
Omot in poštnina se računa posebej najceneje.
Čim več kdo skupno naroči, tem več prihrani
na poštini. (ev)

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu,
kakor tudi slamnate čevije (solne), predpra-
tnike, slamnate podplate za čevije

Franjo Cerar, tovarna slamnikov,
Stob p. Domžale.

Tovarna je 7 minut oddaljena od kolodvora

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

»Za nas gotovo še več nesreč!« je odgo-
ril Paškevič in urno mešal karte.

»Po vsej pravici pa so obsodbe vredni
tisti,« je nadaljeval grof, kakor da ni slišal
zadnjih besed, »ki so bili vodje vstaje. Sicer
pa je tudi ta vojna zbližala srca, ki bi se bila
težko našla!« je pristavil s pomenljivim usme-
vom. Ustavil se je pred Jaroslavom ter re-
kel s pridruženim, vendar pa razločnim gla-
som: »Kaj ne, da vi v tem soglašate z mano? Sicer
pa, ali ste moji hčeri že voščili dober
večer? Odpustila bi vam, ako bi hoteli biti
naš domači gost.«

»Poročnik Jaroslav,« je namesto njega
odgovoril general Volskoj, »dobro ve, da
ogenj krasnih oči učinkuje bolj nego ogenj
najhujših topov.«

»Ako nisem posetil milostive grofice,« se
je Jaroslav obrnil k grofu, »je temu vzrok go-
spod pl. Laszer, ki je vso mojo pozornost obr-
nil na svoje pripovedovanje. Sedaj pa se osme-
lim in takoj milostivo grofico iznenadim s svo-
jim obiskom.«

Ker je bil grof Mičalski v gostiteljski dolž-
nosti poklican k drugi družbi, je za trenutek
pridržel Jaroslava general Volskoj.

»Ne zamerite, mladi prijatelj, svoje sre-
če,« mu je rekel prijateljski. »Čeprav je oče
prekanjenec, je vendar njegova hči, bogme, ne
samo prva krasotica Poljske, marveč tudi naj-
bogatejša dedinja. Le pogum! Cesto vam ugla-
di sam. Vam li morem želeči srečo k novi sreči?«

»To, Jasnost, je zame previsok cilj, kate-
rega si nikdar ne bom želel!« je odgovoril Ja-
roslav. »Da ga dosežemo, prepuščam drugim,
ki so bolj častiteljini!« je dodal ter se s po-
menljivim usmevom ozrl na Lubanova. Nato
se je priklonil ter odšel v sosednji salon.

Njega oprava je bila izglede največjega
razkošja. Na krasnem divanu je počivala Va-
leska, katero bi bil vsak umetnik ta hip pro-
glasil za utelesenje najdrznejših sanj o žen-
ski krasoti in draženosti. —

Kakor oslepljen od blišča te idealne pri-
kazni se je Jaroslav ustavil pri vrodu. Gro-
fica pa je bila opazila njegov prihod ter se
naklonila proti njemu. Blesk nešteti dragu-
ljev ni bil svetlejši, nego usmev, ki ji je švig-
nil preko obličja, ko je ugledala pred sabo
njega, dolgo pričakanega.

»Lepa vam hvala, da prihajate krajšat mi
dolge ure. Sedite semkaj!« je rekla ter od-
rinila alabastrov stolček, na katerem je ležal
krasno vezan album.

»Med tem ko oni v glavni sobi,« je go-
vorila Valeska, »bojujejo večni boj med Ru-
sijo in Poljsko, govoriva midva tukaj o zani-
mivejših stvareh. Tu sva skrita, kakor na ka-
kem puščobnem otoku. Pripovedujte mi o
svojem življenju, o doživljajih, željah in nade-
jah. Tako srečno bi se čutila, ko bi mogla kaj
pripomoči k njih uresničenju.«

Med tem je tudi Jaroslava premagala dra-
žest, ki je odsevala z nje. Kar ni mogel oči
obrniti od njenega čarobnega pogleda, in v
njegovi notranjosti je bil nevarno ogrožen spo-
min na drugo osebo, ki mu je bila mila. A ha-
glo se je v njegovih mislih jasno pojavil obraz
Natalije, ozarjen od čistega, sladkega devi-
štva, in to ga je rešilo pred čari, ki so ga ho-
teli premotiti. Dvorljivo se je priklonil, a
hladno.

»Vaše zaupanje, milostiva grofica,« je re-
kel, »je zame dragocena pridobitev, katero
vem ceniti. A kake želje in nadeje more imeti
vojak? Ničesar si ne želi silneje, nego tega,

kar je drugim v pogubo. Vojna, to je njegovo
geslo!«

»Ali pa ni ničesar, kar bi mu življenje
delalo prijetnejše?« ga vpraša ona. »Ali ni-
česar ne ve o vezeh, katere...«

»Ne sme vedeti o njih,« jo prekine Jaros-
lav. »Rodbinske vezi, ki so drugim tako dra-
ge, mora vojak žrtvovati domovini. Ta je naša
miljenka, rodbina, največja blažest. Naj že bo
ljubezen do domovine sanjarstvo, vendar je
ideja, za katero vsak poštenjak rad da živ-
ljenje, ideja polna življenja, polna poezije!«

Obraz mu je oživel, duhovite, temne oči
so mu žarele z nepremagljivo silo in poleg
mračnosti, ki je bila lastna njegovemu glasu,
je zvenela iz njega taka prepričevalna moč,
da se je poslušalki glasil kot čudna, opojna
pesem.

Morda se nikdar grofici ni zdel lepši, ka-
kor sedaj.

Med tem, ko je bil njen pogled s pol-
nim žarom silne strasti vanj uprt, se je v njej
porodila nova misel.

»Ah, morda ima že drugo!« In bilo ji je,
kakor bi se morala zadušiti.

»Drugot!« je vrelo v njej. »O, kako bi jo
zavidala! Nje poguba bi bila moje razkošje.
A nikdar! Moj mora biti!«

Ko je Jaroslav molčal, je vprašala s ti-
him, tresočim se glasom:

»Ali ga ni bitja, ki je poleg ljubezni do do-
movine našlo mesta v vašem srcu?«

Njen obraz je pri tem sedaj rdel, sedaj
zopet blede in zopet je bil njen pogled uprt
vanj. O, ta nesrečni pogled! A Jaroslav je od-
govoril z mirnim, trdnim glasom:

»Vojak mora samotni korakati skozi živ-
ljenje!«

»Ako pa bi bil v vaši bližini kdo, ki bi
v vaši sreči videl svojo srečo, kogar najljubša
naloga bi bila, popraviti, kar bi usoda zakri-
vila na vas?« je vprašala Valeska.

»Dolgo sem moral prenašati udarce uso-
de, tako da bi komaj znal ceniti srečo, ki bi
morda drugega delala blaženega.«

Valeska je nekoliko obledela. Ravno je
hotela odgovoriti, ko je začula za sabo: »kla-
njam se vam, milostiva grofica!« Bil je voj-
voda, ki se je bil neopažen prikradel v sobo,
da bi po dvornem običaju pozdravil gostite-
ljico.

VI.

Oče in hči sta se skušala v zvijačah in
spretnosti, da bi si osvojila Jaroslava, a bilo
je vse zaman. Od tistega večera je bil še bolj
previden, in dasi nikdar ni prekoračil meja
uglajenih navad in dvorljivosti, je vendar
ostal hladen in nikdar ni pokazal Valeski ži-
vejših čustev.

Razžaljeni ponos, zloba in nepotrpežli-
vost je čedalje bolj prevzemala srce mlade
grofice, vsemu temu pa se je še pridružila
strupena ljubosumnost. Napenjala je vse svoje
misli, da bi izsledila Jaroslavovo oboževanko,
pri tem pa se je posluževala slehernega sred-
stva, s katerim bi mogla doseči svoj cilj.

Zato je naročila svoji hišni, naj bližni lju-
bezen do Jaroslavovega sluga in na ta način
dobi v roke vse pisma gospodarjeva, kar ji
prejema ali oddaja. Nedolgo potem sta prišla
Jaroslavu dve pismi, kateri je sluga oddal obo-
ževani hišni v nadaljno porabo.

(Dalje.)

Izdajatelj koncern »Večerni list«.
Odgovorni urednik Viktor Centa.
Tiskarna Hugalovanska tiskarna v Ljubljani.